

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Égész évre 12 ft, félvétre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

Hirdetési díj: 5t hasábos garmond sorért 6kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papirkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (királyutca 60. sz.) Bécsben: Haasenstejn és Voglner (Nemzet-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosná (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2.) Süssidische Annoncen Expedition Stuttgart.
Nyilttéri czikkok: sora után 20 kr. előleg be- küldése mellett a szerkesztőséghez czímezendők. Előfizetéseket s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Előfizetési feltételek

„Kolozs. Közlöny“

1872-iki folyamára:

10 óra	10 fto. 6
félvétre	6 „ „
évnegyedre	3 „ „
egy óra	1 „ „

Az előfizetés minden hó 15-től megújítható. Előfizetéseket helyben elfogad: a szerkesztőség, Demjén László ur könyv- és Keresztény Pál ur papirkereskedésé.

Az előfizetési pénzek a szerkesztőséghez küldendők be.

A „Kol. Köz.“ szerkesztősége.

Magyarország földmívelő ország.

III.

A gazdaságat felsőbb tudományos fejlesztésére vannak rendeltetve a gazdasági akadémiák. E felsőbb gazdasági intézetekben, mint: a m.-óvári, keszthelyi, debreczeni és kolozs-monostoriban inkább a nagy birtokosok s uradalmak vezetői nyerne- nek 3 évi időfolyam alatt felsőbb szaktárgyaikban oktatást.

A földmívelő nép fiait a földmívelő-iskolák hiatványk kellő gazdasági oktatás és gyakorlati foglalkozások által részint saját birtokuk czélszerű ke- zelésére képesekké, jó és értelmes gazdákká, ré- szint pedig értelmes bérlőkké nevelni.

S. vajjon nem nagy lendülettel idéznék-e elő a földmívelő iskolák, melyekben elméletileg rövid- debben s gyakorlatilag bőven megismerkednek a nép fiait a növény- baromtyenyésztés minden ne- mei-, a baromgyógyászat, a faizás, erdőmívelés, fatenyésztéssel?

Azokban sokkal czélszerűbb, mint Molnár Aladár osztálytanácsos ur elfogadás végett b. Eötvös s Gorove minisztereknek benyújtott emlékirat- ban ajánlotta s lapokban is fejtegette, hogy t. i. felsőbb népiskoláinkat más gazdasági vagy ipariskolával egyesítsük, s az által nyújtsunk alkal- mat a 14—16 éves növendékeknek e szaktár- gyak elsajátítására.

A külön földmívelő iskolák a nagy Németor- szágból sem fogadtatnak kellő méltánnyal, s nem népesednek; annál kevésbé nyerne nek népe- sedést nálunk, miután a földmívelő nép 16 éves fiát nem nélkülözhetvén, nem járathatná ily kort igénylő földmívelő iskolákba. Hanem, minthogy a felsőbb népiskolának ugy is az a feladatuk, hogy az elemi iskolában szerzett ismereteket kiegészítse és növelje mellett a növendékeket a gyakorlati életre képezzék: azért igen üdvös e terv szerint a felsőbb népiskolákat ugy szervezni, hogy azok egyszersmind a helyi és vidéki szükségek által igényelt szakiskolák is lennének. Így p. gabnater- mesztő vidéken földmívelőiskola; bor- vagy gyü- mölstermélő helyen szőlő- és gyümölcsmívelési iskola — minő Balaton-Füreden állítottat — na- gyobb zöldségpiaczkok közelében kertészeti, külön ipariskolával nem bíró némely városokban iparisko- lák lennének, s erdős helyeken — mint Gyergyó-

TÁRGYA.

Néhány szó a „szerencséről.“

Fortuna, a szerencse istennője, a mai világban is talál oly imádókra, kik mindenüket készek kockára tenni a bizonytalan szerencse reményeért.

Hogy mi tulajdonképen a szerencse, azt nehéz volna megmondani. Én azt hiszem, hogy az egy vak tüne- mény, véletlen eset, haszontalan füst, mely ide s tova vándorol, le-le telepedik, de sehol nem örökös. Olyan mint az aprilisi időjárás: ma ilyen, holnap amolyan.

Kupal, egy a legrégebb képfaragók közül, a szerencset asszonyt ábrázolja, kinek fejében égi gömb, kezében pedig a bőség szaruja van. A gömb a szeren- cse hatalmát, a szaru pedig annak bőségét jelenti.

Galen azt mondta, hogy ő a szerencsét látta egy keréken, bekötött szemekkel, kezében kormányt tartva. Utóbbi a szerencse hatalmát, előbbi annak vak munká- aiat, a kerék pedig az állhatatlanságot jelképezi.

Ovid így szólott a tüzes szerkerű szerencséről: „nem kímél sem fiatal, sem öreg: a hová rándul, ko- osójából mennyköveket szór és vakdiadalmakat úz.“

Pope így kiált fel: „ha kérdezed a tudósokat: hol terem ő, s melyik ösvény vezet hozzá? senki sem képes biztos feleletet adni. Néhányan a munkásság, mások a restségben vélik azt feltalálni.“

Annyi bizonyos, hogy a szerencsét legtöbb eset-

ben tervezve van — az erdőszet mellett famü- faragás tanítatnék bennök.

Ily szakiskolával egybekötött felsőbb népis- kola van Csik-Szeredában. Ilyenek felállítására kö- telezte magát Gyergyó-Szent-Miklós, Seps- Szent-György.

Az 1868-ik évi 38. t. cz. 59. §-sa minden legkevesebb 5000 lakossal bíró községek kötelez felsőbb népiskola felállítására. Ilyen községek len- nének az erdélyi részeken: Besztercze, Bita, Brassó (lehetne ipariskolával egybekötve), Dézs, Fogaras, Gyergyó-Szent-Miklós, (mint tervezve van földmívelő- és ipariskolával), Gyergyó-Alfalu (itt szintén földmívelő- s ipariskolával kellene egy- bekötöni), Hosszúfalú, Hétfalu (itt már van is), Kolozsvár (itt kertészeti- s földmívelő iskola kel- lene), Körös, M.-Vásárhely (itt szőlő- s gyü- mölstermélési iskolával egybekapcsolni), Medgyes (itt már van), Nagy-Szeben (ez kertészeti le- hetne), Resinár, Rosnyó, Szamos-Ujvár (az itteni földmívelő- és ipariskola lehetne), Szász- Régen, Szász-Város, Szeketura, Törösvár, Torda (földmívelő- és ipariskola lenne czélszerű), Zágon.

Igen kívánatos lenne, ha gazdaságunk s földmívelő népünk érdekében a nmlt. közoktatási miniszterium e községeket, vagy ezek közül azo- kat, melyeknek anyagi erje engedné, addig is, míg ez iránt nagyobb államsegélyt várhatnak ily szakiskolákkal egybekötendő felsőbb népiskolák felállítására köteleznék. Ama fennebb említettek pedig, melyek erre szerződészerűleg tettek ígére- tet, kényszerítene is teljesítésére. Amennyel is in- kább, hogy a m. miniszterium által külföldi, gaz- dasági intézetekben 1000—1000 ft államségly mellett képeztetett 25 egyén ne legyen kénytelen állomás nélkül vagy más pályán elfeledni azon ke- veset is, mit egy év alatt ott szereztek.

Hogy azon végső égető szükség, mely né- pünk zömét terméketlen időjárások, elemi csapások, tulnépesedés miatt kivándorlásra nem kényszeríté még — nem állott elő: a gondviselés jótékony műve csak. De azon dilemmába estünk egyszers- mind, miszerint bekövetkezett volna azon kény- szerítő időszak hazánkra nézve, melyben minden egyéb reformjainkat, politikai szervezkedési ügyein- ket félre téve, egy kultur állam megalapítására kellene gondjainkat s összes erőinket ökövetlen, ki- zárólag fordítani, s még sem tehetjük azt, miután nem vagyunk egészen sem politikailag rendezett, sem kultur állam.

A középutat el is találta bölcs kormányunk ugyan azzal, hogy kül- s belügyeink rendezése mellett nemcsak az igazságszolgáltatás, közigazga- tás, hanem a népevelés is különös gondot for- ditani kötelességének tartja, azonban alkotmányos államban szabad népeknek mindent csak a kormány- tól várni nem lehet. Azért nem is ártana, ha mind annak, mindnyájunknak is naponta ép egy mint Dáriusnak minden lakománál egy szolgál e szava- kat: „Uram emlékezzél az athéniekre“ tartozott ismételni: egy hatalmas szellem szüntelen füleinkbe zugatná: „Emlékezzetek arra, hogy Magyarország termelő és földmívelő ország; emlékezzetek a sze- gény földmívelő népre is!“

Ha azt akarjuk kivívni, hogy ipar-kereskedel- münk felvirágozzék; ha nem akarjuk bevárni azt, hogy bekövetkezzék országunk elszegényedését

ben ott és abban keressük, hol s mi által legkönnyebben elveszthetjük.

„Szerencse a szerencséseket, szerencsétlenség pedig a nagyokat teszi próbakőre.“¹⁾

Cicero szerint a szerencsét még senki sem vá- lasztotta el az állhatatlanságtól s vakmerőségtől; — Ammian pedig oda nyilatkozik, hogy: „szerencséd ke- reke még napnyugta előtt elfordulhat;“ — és Varro: „te magad sem tudod, mit hoz rád az este.“

Hogy a szerencse mily változó, hogy az neu ál- laudó, nem kell bizonyítani, elég bizonylatot nyújt erre maga a természet. Szerencse még soha nem volt a bol- dogság alkotója, mert: „ha az ész nem csillapítja köny- nyeiinket, a szerencse és boldogság soha!“²⁾

„Azok közül, kiket eddig még boldognak nevez- tek, egyetlen egyet sem tudok, ki valóban az lett volna.“³⁾

„Der Dumme hat's Glück,“ tartja a német köz- mondás, s csak valljuk meg őszintén, hogy ezen egy- szerű, de velős mondatban igen sok igazság rejlik.

Hisz okos ember miért keresné a szerencsét? Egy császár, midőn győzelmesen tért haza a csa- táról, elébe jövő udvari bolondjához így szólott:

— No fiam! valódi szerencsénk volt, megvertem az ellenséget.

1) Plinius.—Paneg.—
2) Seneca.—
3) Anaximander.—

a legnagyobb mérvben előidéző eladósodás, a proletáriusság és international mozgalmak kora: akkor váltva kell arra törekednünk, hogy gaz- daszatunk emelkedjék.

Né kíméljünk semmi fáradságot, semmi ál- dozatot földmívelő népünk közt az általános értelmes- séget, a föld czélszerű mívelését fejleszteni. Szer- vezünk ily gazdasági iskolákkal egybekötött fel- sőbb népiskolákat!

Az idő nem vár. A külföld kizsákmányolja elmaradásunkat. Siessünk — előre.

Juhász K.

A „Kol. Köz.“ eredeti távsürgönye.

Bécs. A galicziai kiegyezés nehézségre talál a pénzügyekben, e miatt aligha létre jö a birodalmi tanács jelen ülése alatt.

Cattaro. A scutari basa még mindig gyűjti a löszert és élelmet Podgoritzához, mi- ből arra következtetnek, hogy Montenegroval a kibékülés még sem jött létre.

Róma. Nem való, mintha az oecumeni zsinat ismét összehivatnék, sőt inkább az ok- mányok rendezésével megbízott személyzet feloszlattat s az okmányok lepecsételve levél- tába tétettek.

Egy olasz hajóhad megy a spanyol partokra, bár Amadeo király utolsó levelei megnyugtatólag hangzanak.

Legújabb táviratok.

Bécs, mart. 6. A birodalmi tanács mai ülésében Menger és társai a belügyminis- teri alai járási kapi- tány azon eljárása iránt interpellálják, melyet az a Bia- lának Galicziától való elváltása végett petíciókkal szem- ben követelt. Edelbacher az iskola-köteles idő tartamának Felső-Ausztriában leendő leszállítása iránti indítványát az iskolai törvény ellen ott uralkodó határtalan ellenzékkel, az ország területi tulajdonságával és azzal indokolja, hogy az iskolai törvény rendeleteit ama tartományban lehe- tetlen egyelőre megvalósítani. Az indítvány az oktatás- ügyi bizottsághoz utasított; erre a költségvetési vitát folytaták.

Bécs, mart. 6. A képviselők háza a budget vitát folytatta. A pénzügyminiszterium költségvetése a bizott- mány javaslatai szerint fogadtatott el; csupán a „só“ fe- jezetenél volt hosszabb vita; az ezen fejezethez Schoen- bach által tett azon indítvány, hogy a kormány tegye magát érintkezésbe a magyar kormányval a só-egyedárusság megszüntetése iránt, elfogadtatott. Depretis pénzügy- miniszter utalt ezen fejezetre a budgetben való fontossá- gára, ugy hogy a monopolium megszüntetése által oka- zandó hiány egyedül csak a só megadóztatása által lenne pótlendő. A pénzügyér egy vélekedik továbbá, hogy a magyar kormányban ebbe való szükséges beleegyezése, minthogy ennek budgetében a só fontos tétele képez, aligha nyerhető meg; azonban kinyilatkoztatá, hogy a kormány szivesen veendő az ügyet bővebb megfontolás alá, a nélkül azonban, hogy az óhajtott eredmény iránt kötelezettséget vállalna. A további elfogadott határozati javaslatok a hirdetési adó czélszerű reviziójára és a lottó megszüntetése kérdésének megvizsgálására vonatkoznak.

Bukarest, mart. 6. A kamara elfogadta az Ausz- triával kötött posta- és táviratmegyezményt.

— Hja! felelt rá komolyan a bolond, ez nem esoda!

— És vajlon miért nem?

— Mert mióta élek, mindig beh bizonyult ama közmondás igazsága, mely szerint: „Der Dumme hat's Glück.“

A császár ajkába harapott, de nem szólott semmit. A szerencsehajhászok egész seregét lehetne felsorolni.

Egyik a löszdén, másik a játékasztalnál, a har- madik a csuszás-mászás által véli azt elérhetőnek.

A csalattatások állhatatlan esetei nem képesek a szenvedélyes játékos kezéből a kártyát kivenni, ő neki játszani kell, ő a szerencsét erővel óhajlja birtokába venni. Nyomorgó családjának könnyű, egy utcaza- sargót előbb indítanak szánalomra, mint őt, mert hisz ő nem családjának, hanem a játéka, a szerencsének él. Az ő lelke, az ő szíve csak egy tárgyat bálványoz: a játékasztalt.

Szerencsétlen szenvedély ez, mely előbb-utóbb megkívánja az áldozatot.

Egy nagy német író — nem jut hírmájában szembe a neve, körülbelül így szól: hogy nekünk oko- roknak nem kedvez a szerencse, azon nem csodálko- zom, de vajlon mit tennének az ostobák „szerencse“ nélkül?

Csikváry Jákó.

Prága, mart. 6. A „Pokrok“ azt ajánlja a püs- pököknek, hogy az államnak az alsó papság fizetésének javítása iránti beavatkozását fogadják előzőkeny. A „Bohemia“ szerint az ó-katholikus kérdésben a kormány és az alkotmánypárt között részben egyetértés jött létre.

Grác, mart. 6. Albrecht főherceg a csapatok megszemlézése végett ma ide érkezett.

Berlin, mart. 6. A felsőház mai ülésében 192 tag volt jelen. Az új tagok esküfövétele után az iskolafel- ügyeleti törvényt tárgyalták. A bizottmány indítványa ellen 15, mellette 8 szónok volt felírva. A vita folytatában a cultusminister a kormány azon sürgetős kívánságát fejezte ki, hogy a törvényjavaslat az alsóház szerkeze- tében fogadtassék el, melylyel a kormány egyetért. A minister kimutatja az előterjesztmény alkotmányszerűsége- t és annak szükséges voltát; eseteket emlit fel a ka- tholikus papok államellenes fellépéséről. A minister végre megczáfolja az előterjesztmény ellen felhozott kifogásokat.

Páris, mart. 6. Thiers a tegnapi fogadási estélyen a „Siécle“ szerint kijelentette, hogy sajnálattal látja Poyer-Quertier kiválasztását a kabinetből oly pillanatban, midőn oly fontos kérdések kerültek színpadra Németor- szággal. — Goulard csak néhány napig fogja a pénz- ügyéri teendőket vinni. — A legtöbb lap szerint azért esett Goulardra Thiers választása, mivel ő ismori legin- kább a Németországgal fenforgó ügyeket és a három milliárd kérdését.

Páris, mart. 6. A mai hivatalos lap közli Guillard- nak ideiglenes pénzügyminis- teri kinevezését Poyer-Quertier helyébe, kinek lemondása elfogadtatott.

Versailles, martius 5. A nemzetgyűlés ülésében kérdi Chenselong: ha vajlon beleegyeznek-e a kormány, hogy a római kérdésre vonatkozó petíció a közelebbi hét végén tárgyalassék? Gróf Remusat külügyér igentőleg válaszol.

London, mart. 5. Az alsóházban egy kérdésre azt válaszolja Eufield al-államtitkár, hogy a Franciaország által közelebből életbeléptetett bevételi várnál miatt elő- terjesztést tétellett Versaillesban, és ez alkalommal az 1860-ki kereskedelmi szerződés betűire és szellemére hivatkozott. A kormány mielőbbi választ kért.

Róma, mart. 5. Frigyes király herceg Napoly- ban a pályaudvarban Nigri tábornok kir. hadsegéd által fogadtatott. A kamara hétfőn veszi tárgyalás alá a pénz- ügyi előterjesztményeket.

Kolozsvár sz. kir. város közigaz- gatási szervező-rendszabályzata.

(Folytatás.)

Belső rendőrség. (Külön javallat. III. Rész.)

VI. FEJEZET.

Illetékesség és eljárás.

89. §. A rendőrség illetékessége kiterjed mindazon biztonsági és közigazgatási, rendészeti ügyekre, melyek ezen rendszabályzatban foglaltatnak.

90. §. A rendőrség illetékességéhez tartoznak az 1858. június 20-án (bírod. t.-lap XXIV. drb 88. sz.) kibocsátott nyiltparancsban elősorolt azon kihágási ügyek is, melyekről a bünt. törv.-könyv következő §§-oi rendelkeznek.

297. 307. 315. 317. 318. 319. 320. a-g. 321. 323. 324. 326. 330. 333. 334. 338. 343. 344. 345. 348. 349. 353. 354. 355. 359. 361—368. 370. 371. 372. 374. 375. 379. 380. 381. 382. 383. 386. 387. 392. 394. 397. 398. 399. 400. 402. 403—405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 421. 422—425. 426. 427—430. 431—433. 434—459. 460—466. 468. 469—471—477. 478. 496. 497. 498. 499. 509—511. 512—514. 515. 516. 517—521. 522. 524. 525.

91. §. A kihágások iránti eljárás sommás és a büntető lajstrom az 1858 márczius 5-én kelt ministeri rendelet szerint szerkesztendő; kihágást nem tárgyaló ügyekben sommás és jegyzőkönyvi tárgyalás utján jár el, s határozat alakjában adja ki végzéseit.

92. §. A büntetések jogi megítélésénél és kimé- résénél a büntető törv.-könyv 240-ik §-tól a 268-ik §-ig terjedő szabályai szolgálnak sinormértékül.

93. §. A városi pálinka-regaleról és váomokról ké- szült szerződésekben megállított kihágási büntetések fo- kozata a szerződés értelmében kiszabandó; a meny- nyiben azonban azon szerződési szabályok vagy nem elég határozottak, vagy minden concret esetre nem alkalmazhatók, a rendőrség az általános büntető-törvény- könyv 240—268. §§-ben foglalt elvek szerint mondja ki a büntetések fokozatát.

94. §. A rendőrség végzési ellen az 1858. június 23-ki nyiltparancs §§-oi értelmében a vétkes, a magán- panaszló és a bünyenyítő eljárás 300. c d. pontjaiban jogosultak felelbezzhetnek a tanácshoz, a felelbezés 24 óra alatt bejelentendő és a panasz 3 nap alatt beadandó.

95. §. Két egybehangzó végzés ellen csak birtokon kívül lehet a belügyminiszteriumhoz felelbezzni, ki- véve oly eseteket, midőn oly büntetés végrehajtása forog fenn, melynek végrehajtása esetében az előbbi állapotba visszahelyezés meg nem történhetik, mert ezen esetben

a helygymnáziumhoz kellő időben bejelentett, s be is adott folyamodvány a végrehajtást függővé teszi.

96. §. A főkapitány rendes beadványi jegyzőkönyvet, s arról mutatót és postakönyvet viszen, a hivatal körében felmerülő iratokat felelősség alatt megőrzi és iratosomókba rendezve, év végén levéltárban helyezi el, a büntető-lajstromokat egy csomagba füzetli és mutatóval ellátva szintén levéltárra teszi.

97. §. A rendőri hatóság csak csekélyebb büntetéseket szab oly esetben, melyben bűnlény vagy vétség forog fenn, az eljárást haladéktalan a büntető törvény-székhez teszi át; gondoskodik azonban, hogy a tényállás felderítésére szolgálható nyomok addig is, míg a büntető törvény-szék eljárását megkezdheti, érintetlen és változatlan állapotban fennmaradjanak, a gyanus személyek szemmel tartassanak.

Tizenegyedik közlemény. A kolozsmonostori m. k. gazdasági tanintézetnél felállított önkényes tüzoltó-egylet részére történt adakozásokról: Ladányi Sándor ur ivén: nagys. Bornemissa Tivadar ur 20 ft, méltos: Pál Sándor ur 10 ft, tek. Rosenberger Bernát ur 10 ft, tek. Tauffer Ferenc ur 5 ft, tek. Ladányi Sándor ur 5 ft, összesen 50 ft, tek. Bogdánfi Dániel ur ivén: tek. Wolf Gábor ur 1 ft, Wolf Gyula 1 ft, Érsek Lajos 20 kr, Zerif Mihály 40 kr, Retérar Gergely 20 kr, Harmath József 20 kr, Ostián Kristóf 20 kr, Ostián Gerő 20 kr, Székely Elek 2 ft, Bogdánfi Dániel 2 ft, Szentpéteri ns. János 2 ft, Szentpéteri Antal 2 ft, Asztalos Gábor 10 kr, Vajna László 10 kr, Fekete Ferenc 50 kr, ifj. Szentpéteri ns. János 20 kr, Hátskuj Márton 40 kr, Virág Antal 10 kr, Amiráns Mihály 20 kr, Dániel Ferenc 40 kr, Harmath Kristóf 50 kr, Dániel testvérek 40 kr, Harmath Sándor 30 kr, Velits Sámuel 1 ft, Vilits Ödön 50 kr, Rigó Frigyes 50 kr, Amberbó Miklós 30 kr, Pimbus József 20 kr, Jenei Zsigmond 30 kr, Gombos László 50 kr, Szilágyi Bálint 30 kr, Velits György 1 ft, Barla József 20 kr, Ehtentigberger 1 ft, Szabó Lajos ügyvéd 1 ft, összeg: 24 ft. 40 kr, gr. Bethlen Geiza ur ó nagys. ivén: ngos báró Kemény György 20 ft, ngos gróf Teley Domokos 5 ft, tek. Miksa Elek 5 ft, összeg 30 ft. Tizenegyedik közlemény összege 101 ft. 41 kr. Fogadják a nemes adakozók közönetünk nyilvánítását. Kolozsmonostor, 1871. márt. 6. Kodolányi Antal, Gamauf Vilmos.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, március 8. 1872.

Az igazságügyi miniszter a képviselőház tegnapi ülésében terjeszté elé a büntetőügyi perrend-tartást. Ez előterjesztésről a „Heti krónika” ismertetést közöl, melyben a többek között egy teljes büntetőperrendtartásnak behozatalát az országgyűlés jelenlegi körülményei között tárgyalmaz és az aránylagos rövid idő miatt lehetetlennek mondja.

A déli vasúttársulat igazgatói, s a kormány között folyó tárgyalásokról, újabb adatok kerültek nyilvánosságra. Azt jelentik nevezetesen, hogy a vételár mintegy 111 millió lenne, a kormány több vonalat egy újabb alakított részvénytársulatnak adna át.

A Kolozsvárt székeltő rom. kath. tanulmányi alapkezelő bizottság az erdélyi r. kath. gymn. tanárok nyugdíj tőkéjének megalapításához 20,000 firtal járult, melyet évenként 1000 fjjával fog törleszteni.

„Egyl. és Isk. Hetilap“

Az „Egyl. és Isk. Hetilap“

olvassuk: Simon Elek kolozsvári ügyvédet a közügyek érdekében hozott áldozatairól, valamint városi és egyházi, ugyszintén hazai dolgokban fáradhatlan működéséről díszreteresen ismert honfit, főpásztorunk ó nagy méltósága a kolozsvári Szent-Erzsébet-aggház gondnokává kinevezte.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium az összes sz. kir. városok közönségeihez, a Királyhágon tülak kivételével, körlevelet bocsátott ki az iránt, tegyenek jelentést, hogy ez egész területen hány cséplőgép dolgozik.

A honvédség 1872-dik évre szóló schematismusának összeállításával gróf Schweinitz Gyula, honv. lovas-alezredes, s a honv. miniszterium katonai előadója bizatott meg. Mint halljuk, ezen, a honvédség által már régen várt könyv, rövid időn sajtó alá kerül.

Az „Egyl. és Isk. Hetilap“ írja: A pesti lapok azt írják, hogy a gyula-fehérvári r. kath. templom körüli ronda épületeket le fogják rontani, miáltal a templom díszes külsőt nyer. A tisztelt közönségnek tudomására hozzuk, hogy ezen templomot következő épületek környezik: éjszakeről egy csaknem félmilios díszes épület (pavillon); keletről a Jerikó nevű papi lak: délről hajdan fejedelmi lakul, most a tüzérek laktanyájául szolgáló építtelosporzot; délnyugatról a püspöki és nagyréposti lak; nyugatról a szent-Mihály-kapu börtönmesteri lak; nyugat-éjszakeről a várparancsnoki lak. Ha ezeket lerontják képzeltetni, mily díszesalakot nyer eme templom a püspöki székesegyház. Nagyon természetes, hogy a lapok a kolozsvári rom. kath. piaci templomot tévesztették össze a gy.-fehérváruval.

James Ross hajóskapitány több helyen megmérte a tenger mélységét. Így nyugatra 900 angol (öt angol mérföld körülbelül) német mérföld; tehát 180 német) mérföldnyi távolságban a szent. Ilona szigetétől 1 1/2 német mérföldnyi mélynek találta azt. Denhan hajóskapitány a déli allantitengernek mélységét Rio de Janeiro és a jöreményfok között 1 és hétényolcad mérföldnyinek találta A Himalaya (hegy Ázsiában legmagassabb csusainak magassága alig 28,000 láb levén; világos, hogy a tenger mélysége a legmagassabb hegyek emelkedését is sokkal felülmúlja. A tenger közepmélysége, Laplace híres francia tudós szerint, egy német mérföld. Ha a létező víz összes tömege csak egy negyeddel szaperodnék, a legmagassabb hegyek csusainak kivételével az egész föld színét elborítaná. A földszíne — mint tudja van — egy harmada száraz föld, kétharmada tenger.

Kimutatás az iparos-kölcsönpénztár február havi forgalmáról. Bevétel: 1.) Január hóról pénztármaradék 7333 ft 67 kr. 2.) 128 tagtól beállási díj 64 ft. 3.) Betételekbe 29,437 ft 70 kr. 4.) Kölcsön visszafizetésbe 230 ft. 5.) 6%-lők kamatba 538 ft. 14 kr. 6.) 1%-lők feldijba 90 ft. 4 kr. 7.) Váltódijba 3 ft 27 kr. 8.) Bélyegdíjba 28 ft. Összesen 37,724 ft 82 kr. Kiadás: 1.) 109 izben kölcsön 26,906 ft. 2.) A tagok betételeiből visszafizetődött 7101 ft. 3.) Szervezésre 99 ft 50 kr. 4.) Bélyegre 28 ft. 5.) Irodai kölcség 40 kr. 6.) Tisztviselők illetéke 50 ft. 7.) Kamatba 155 ft 53 kr. 8.) Pénztármaradék 3384 ft 39 kr. Összesen 37,724 ft 82 kr. A fentebbi kimutatás szerént volt a február havi forgalom 72,365 ft 25 kr. Kolozsvárt, február 29-én 1872. Krémer Ferenc, igazgató elnök. Tömösvári, könyvvezető. Mamitza János, pénztárnok.

Sz. 194—1872. „Ns. Udvarhelyszék képviselő bizottságának alakuló közgyűlése folyó hó 14-ik napjára tüzetett ki, mi is hivatkozással az e tárgyi hírlapi felhívásomra köztudomásra hozatik“. Sz.-Udvarhelyt, 1872. március 5. Daniel Gábor, főkirálybíró.

Kimutatás a dékisi kisegítő-pénztáregylet 1872. febr. havi forgalmáról. Bevételek: 1. Pénztári maradék januárról 7447 ft 43 kr. 2. Könyvdij 14 utagától 17 ft 50 kr. 3. Havi bevétel 2343 ft 30 kr. 4. Visszafizelt kölcsön 34,180 ft. 5. Bélyegdíj 38 ft 10 kr. 6. Kezelési bevétel 973 ft 80 kr. Összes bevétel: 45,000 ft 13 kr. — Kiadások: 1. Tőke visszafizetés 2856 ft 40 kr. 2. Váltóra kölcsön adatott 38,440 ft. 3. Bélyegre 38 ft 10 kr. 4. Kezelési költségre 185 ft. 5. Kiállott tagok kamatjába 1 ft 25 kr. 6. Özvegy árvai segedelemre 8 ft. 7. Pénztári maradék 3479 ft 38 kr. Össz. kiadás: 45,000 ft 13 kr. Dr. Szöcs Sámuel, igazg. Tatrasi Ferenc, aligazgató. Govrik Ferenc, pénztárnok. Turbucz Ferenc, könyvvezető.

Apróságok.

Egyiknek sem tetszett. Valaki futva rohan az utcán, majd leüti lábáról jobaráját. Ugyan hová, hová? kiált reá emez. Az orvoshoz megyek, nem szeretem a feleségem dolgát; megállj hát, mond a jobarát, én is veled megyek — én sem szeretem.

A házastárs asszony válni akart az urától. Ugyan miért nem maradhat együtt két házastárs, kik tulajdonképp egy test, egy lélek. Azt hiszi ön, felelt a nyelyes, ha házunk előtt gyakrabban ment volna el, bizony azt hittelte volna, hogy ketten huszan is vagyunk.

Sok-e a boldom most is az épületben? kérdi a N.-Szébenen átutazó, egy kapuja előtt állongáló burgertől. Vannak elegenden, hanem a legnagyobb része csak átutazik — felelt Hermann élezes unokája.

A 300 talléros kalap. Ilyent is árult egy berlini kereskedő. Bevetődik hozzá egy elagans kinézésű ur, s az e fajta kalapot óhajta látni. Előadják. Emberünk nézi, forgatja, s egyszer csak így szól: de hát hol vannak rajta a lyukok? Micsoda lyukok — kérdi az elbámult kereskedő. — hát azok, a melyeknek szarvait kidughassa az olyan ökor, ki ezt megveszi, viszonzá a vendég, s ott hagyta a boltost a faképnél.

Híres szárvmű. Popeliniere önmegtagadásal mutogatta a szász tábornagnak, azon kandallót, melyen át Richelieu nejenél titkos látogatásait szokta volt tenni. Sok szárvművet láttam — mond a szász maréchal — de ilyen még soha.

Tinta és itatospapír. Mathew, a híres színész, halálós ágán feküdt, hi inasa adogatta az orvos-ságot, s nagy bánatában, elmezavartan, egy évökánál tintát adott be gazdájának. Egy jelenvolt barátja elérte e tévedésen; de a mindig élezes színész így szolt: mitsem tesz, majd elnyelek reá egy darab itatospapírt, s azzal a hiba jóvá lesz téve; — ezzel a falfel fordult, s meghalt.

Az ujoncz-rabló. Egy irlandi mindenből kifogyva, utonálló lett. Szerszert magának egy pisztolyt, s leste az utazókat. A legelőre reá támad: pénzedet, vagy életedet. Az utazó észreveszi, hogy ujonczzal van dolga, s így szól hozzá. Én felmentelek a rablás bűnetől, neked adom minden pénzemet, pisztolyodért. Az ir oda adta a pisztolyt, s átvette a pénzt. De ekkor az utazó reá szegezte a mordályt: add vissza pénzemet, vagy lelélek, mint egy kutyát. Tedd csak bátran, felelé a tova iramló ir — nincs abban egy szem puskapor se.

A néma koldus alamizsnát kér egy ifju leány kától. Ad is ez neki jó szívvél, de kérdi, ugyan, régidé néma? Régióta — felelé a néma késerves hangon, ma két éve mult.

A távoli szerelmes levelezése. A nő i rég eltávozott férjének s egybek közt ezeket tette papír Mindenfelé kereslek, nem találalak. Oú, bár lennél megint itthon! Mindig csak reád gondolok reggel és estv ha szobádba lépek, s ott látom hálókabátodot, függen óhajtom: bár te állnál ott stb.

Furcsa érzés ez a szerelem, mond a fé egy jó barátjának, midőn nőmet elvettem, csaknem feltalmt, s most azt bánom, miért nem tettem meg azt.

Egy tanuló kutyájával X. vendéglőjének éttermébe lép, „megbocsát“ mondá a vendéglős, „kutyák a teremben nem tülhetnek meg?“ — „nem tülhetne meg“ mondá a tanuló „jó! gyér Kásztor, menjün tovább.“

Nemzeti színház. Szombaton, március 9-é Daray Károlina jutalomjátékául: „Ilka, vagy a huszár toborzó.“ Eredeti vig opera 3 felvonásban.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Márcz. 7-ről: 5% Metalliques 65.25. 5% Nemze kölcsön 71.85. 1860-diki államkölcsön 104 —. Bank részvények 848. Hitelrészvények 346.25. London 111.80. Ezüst 110.25. Cs. kir. arany 5.30. Napoleondo 8.90.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 81. — Temesi 78.25. Erdélyi 78 —. Horv.-Slavon —.

Id. felelős szerkesztő: Sándor János.

Nyiltér.*

Nyilatkozat.

A vidéken több helyütt czélzatosan terjesztett azo hírrel szemben, mintha az 1865-ben kimult Erdélyi kölcsönös biztosító-társulat intézkedése következtebe megindult, s jelenleg is folyó díjpótlék beszedés (díj után fizetés) a Victoria javára, ennek érdekében történnék, kinyilatkoztatjuk, hogy ezen hír egyszerűen agitationalis kohlomány, s ezen pótdíjakat nem mi, hanem fennebb említett Erdélyi kölcsönös, melylyel a Victoriai soha semminem közönsége nem volt és nincs is, szed be a maga javára és hasznára.

A Victoria nem kölcsönös, hanem részvény-társaság, ennélfogva pótdíjak kivetésére jogosítva nincs nem is fog kivetni soha; hanem, ha valamely évben töbl kárt kellene fizetni, mint az évi díjbevetéltől telik, az most már milliókra menő alap és tartalék-tőkéjéb fogja pótolni A kölcsönös biztosító-társaságok t. i. affélék, mint a kimult Erdélyi kölcsönös is volt, szoktak pótdíjakat kivetni, mire jogosítottak is, minthogy alapítókéjök, vagy épen nincs, vagy legjobb esetben igen csekély. Ugyanazért az efféle kölcsönös társaságokkal a Victoria össze nem zavarható; és ismételtlen kinyilatkoztatjuk, hogy a bevezetőleg jelzett, s a vidéken több helyütt terjesztett hír, agitationalis rágalom és kohlomány.

A „Victoria“ biztosító-társaság vezérigynöksége Kolozsvárt.

Frits. Szász.

* Az e rovatban megjelenő cikkrert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Sz. 5307—1872. 1—3 (422)

Hirdetmény.

A „Buda-Pesti Közlöny“ 1872. év 2-ik számban kihirdetett a bélyeg kötelezettségről szóló 1871. év december 23-án szentesített nyert törvényczikk alapján közhírűvé tétetik.

I.) 1872. évi ápril 1-ső napiatól fogva a beföldön kiállított váltók után járó bélyeg-illeték csak kinosztári váltó-úrlapok használatával által róható le, melyekben a megfélelő bélyeg már benyomva találatik. Magán váltó-úrlapok használatára csak úgy engedtetik meg, ha azok valamely adóhivatal által aláírás előtt ábelyegezetnek; minden egyéb, akár magán-úrlapokou, akár másként kiállított váltók, habár azok az eddigi szabályok szerént bélyegjegyekkel látatának is el, nem bélyegezeteknek, lesznek tekintendők.

II.) Ha a váltó oly nagy összegről szól, hogy annak a kinosztári váltó-úrlapokon benyomva levő legmagasabb bélyeg (15 forint) sem felel meg, az illeték hiányzó része a váltó aláírása után, legkésőbb 8 nap alatt valamely adóhivataltól közvetlen belizetés által pótolandó.

Intézkedés tétetett, hogy a bélyegezett kinosztári váltó-úrlapok, miud a kir. adóhivatalok, mind pedig a bélyegarsóháló folyó év április elsőjével megszereshetők legyenek. Kolozsvárt, 1872. február 29-én. A m. kir. pénzügyigazgatóságól.

Sz. 1100—185 1—3 (421)

Pályázat.

A zsilvölgyi kinosztári kőszénbányánál Hunyadmegyében felállítandó közös isztállónak egyelőre egy ideigleustantúli állomása 400 fét évi fizetéssel és szabad lakással betöltendő.

Folyamodványok ezen állomás elnyeréséért kellőleg felszerelve, a pályázóknak illető előjárásúknak újjan folyó év mártius hó végéig alólt bányagazgató-sághoz betérteszendők, melyekben pályázók délkorunkat, tanítási képességeiket s jártasságukat a magyar, német és román nyelvekben hiteltesen mutassák ki.

A m. kir. bányagazgatóságól. Kolozsvárt, 1872. mártius 2-án.

Liebig Kumys kivonata

(veggytanilag készült sivatagjel.)
gyógyászati tekintélyek elismerése szerént, gyórszában és biztosságban
mint minden, eddig a gyógyászathoz használt szer: tódóvós t (meg előhadat állapotában is), gyomor-, gyomor- és bél-hurutot, légsó-hurutot, vérhiányt tartós betegségek és sok higany elvezete következtében, súlyt mehgőrcsőt és testi gyengécséget.
Pálczák számára palczással együtt 1 ft. o. e. Megrendeléshez az összeg mellettendő, mert utánvet nem fogadható el.
Lepeltáló 4 palczákat tritő ládátában kapható
Liebig sivatagjeje (Kumys) főrakára által
Berlin, Gneissstrasse 7 a.
Jegyzet. Betegék, a kitétel minden használt szer sikeretlen maradt, sziveskedjenek a fennebbi készítménnyel-bizalmasan egy utolsó kísérletet tenni.
Röpiratok ingyen — és bérmentesen.

ROBEY ÉS TÁRSA

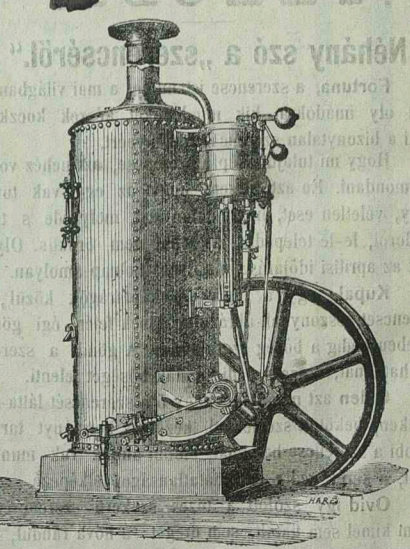
(Limited)

Pest, üllői út 1. szám alatt,

ajánlják a közelgő idényre **szabadalmazott vaskeretű cséplőgépeiket és gőzmozdonyaikat, lojárgányos cséplőgépeiket, vetőgépeiket, úgyszintén javított álló felnyomatu gőzgépek Field-féle csövekkel.**

Újabb gépeink általános elismert munkaképességek felment bennünket minden feldicsérésőtől, mert a tények felelnek meg, és csak arra kérjük a t. gazdaközönséget, gőzcséplőkre szóló megrendeléseiket mihamarabb kezeinkhez juttatni, mert már is kivételesen sok ebbeli rendelmény tétetett nálunk.

Robey and Company Limited, Pest, üllői út 1. sz.

Ny. Gámán János örökösénél Kolozsvárt.